
Ustanovljeno je Društvo krajinskih arhitektov Slovenije

Author(s): Vesna Kolar Planinšič

Source: *Urbani Izziv*, No. 19, URBANISTIČNO OBLIKOVANJE (april 1992 / April 1992), pp. 69-70

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/44180159>

Accessed: 21-02-2025 10:32 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

dediščine itd.). Temeljna naloga lokalne samouprave je gospodarjenje s prostorom oz. zagotavljanje javnih interesov.

- Ob pripravi reforme lokalne samouprave je potrebno upoštevati tudi nacionalne usmeritve prostorskega razvoja in tako opozoriti na dolgoročne posledice enostopenjske lokalne samouprave brez povezovanja občin v regije oz. pokrajine.
- V nasprotnem primeru (majhne občine in dekoncentracija državne uprave na okraje) bo morala vse politične odločitve o regionalnem razvoju sprejemati republiška skupščina in vlada, kar je verjetno v nasprotju s smernicami Sveta Evrope o razvoju lokalne samouprave.
- Tudi planske regije, ki bi imele lahko samo informativno-koordinacijsko vlogo, ne morejo nadomestiti regionalnih skupnosti, ki bi lahko racionalno združevale določene pristojnosti občin in države ter tako razvile ustrezen sistem strokovnih služb v javni upravi za urejanje prostora.

(7) Institucije urejanja prostora v tržnem gospodarstvu.

- Razvoj trga zemljišč in nova razmejitev pristojnosti na področju urejanja prostora med državo in lokalno samoupravo (eno- ali dvostopenjsko) zahtevajo tudi novo zakonodajo. Bodoči zakon mora zmanjšati število dokumentov, ki določajo javni interes in poenostaviti postopke pridobivanja dovoljenj ob boljšem pregledu nad stanjem in višji stopnji varovanja materialnih pravic udeležencev postopkov.
- V skladu z načeli tržnega gospodarstva bodo tudi intelektualne storitve na področju urejanja prostora nudila zasebna podjetja. V sistemu javne uprave, v republiki in predvsem v regijah je potrebno zagotoviti tudi možnosti za avtonomnost strokovnega dela na nalogah, ki jih je potrebno izvajati kontinuirano in so pogoj za kvalitetno in učinkovito urejanje prostora.
- Nove delitve dela med javnim in zasebnim sektorjem ni možno

vzpostaviti brez organizacije zbornic, ki nadzorujejo kvaliteto dela, razvijajo profesionalno etiko in nudijo določeno varnost članom zbornice.

Predpostavljamo, da smo v navedenih sedmih točkah strnili vsaj del vprašanj, ki so pomembna za oblikovanje nacionalne strategije prostorskega razvoja Slovenije. S tem ne želimo omejevati kolegic in kolegov, ki bodo na posvetu sodelovali z drugačnimi pogledi na ta vprašanja. Teze so nastale z namenom, da spodbudimo strokovni dialog in referate povežemo v vsebinsko zaokrožena vprašanja.

Jože Dekleva, dipl. inž. arh.

Obveščamo vas, da bo Sedlarjevo srečanje Nacionalna strategija prostorskega razvoja Slovenije v četrtek in petek, 28. in 29. maja 1992, v Postojni v prostorih hotela Jama.

Predsednik ZDUS
Jože Dekleva, dipl. inž. arh.

Ustanovljeno je Društvo krajskih arhitektov Slovenije

Na Skupščini 21. marca 1992 je bilo ustanovljeno novo stanovsko društvo, Društvo krajskih arhitektov Slovenije. Ustanovitev društva predstavlja pomemben korak v razvoju stroke v Sloveniji. Visokošolski študij urejanja krajine, ki ga na Biotehniški fakulteti vodi prof. Dušan Ogrin, se je pričel leta 1976. Od takrat dalje se diplomanti krajske arhitekture vedno bolj vključujejo v projektivne, planerske, raziskovalne in upravne dejavnosti, ki se nanašajo na prostor. Dr. Marušič je v uvodnem govoru predstavil pregled razvoja stroke v Sloveniji in poudaril težko pot prvih diplomantov, ki so

diplomirali v stroki, za katero je po svetu že trdno uveljavljen naziv krajskega arhitekta.

Skupščino sta pozdravila tudi gosta, župan mesta Ljubljana gospod Jože Strgar in minister za varstvo okolja in urejanje prostora gospod Miha Jazbinšek, ki je poudaril pomembnost stroke po vzpostavitvi nove zakonodaje o varstvu okolja. Nakazal je tudi njeno vključevanje v družbeni kontekst v prihodnosti.

Na skupščini so bili sprejeti dokumenti, ki jih je pripravil iniciativni odbor, in sicer statut društva, pravilnik o članstvu in programske osnove. Izvoljeni so bili člani upravnega odbora, častnega razsodišča in odbora za kadre.

Predsednik društva je postal Aleš Hafner, samostojni svetovalec pri Zavodu Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, podpredsednik pa dr. Janez Marušič, profesor na Katedri za krajsko arhitekturo.

Društvo krajskih arhitektov Slovenije je strokovno društvo. Združuje osebe, ki se profesionalno ukvarjajo s krajsko arhitekturo v Sloveniji. Cilji društva so:

- združevanje strokovnjakov, ki delujejo na področju krajske arhitekture,
- razvoj in uveljavljanje stroke,
- strokovno izpopolnjevanje članov,
- aktivna udeležba pri varstvu in razvoju kulturne in urbane krajine,
- varovanje naravne in kulturne dediščine,
- varstvo okolja,
- vključevanje v reševanje vseh pomembnih vprašanj prostorskega razvoja,
- sodelovanje pri oblikovanju strategije in politike varovanja okolja v Sloveniji.

Člani društva nameravajo uresničevati te cilje preko različnih programov, od organizacije strokovnih in znanstvenih sestankov, tečajev, seminarjev, ekskurzij in podobnih srečanj, poljudnih predavanj, izdaje strokovnega tiska in publikacij, do sodelovanja s sorodnimi strokovni-

mi združenji doma in v tujini, sodelovanja pri izvedbah in organizacijah javnih natečajev, usposabljanja mladih kadrov, zaposlovanja in izpopolnjevanja.

Najvišji organ društva je Skupščina. Društvo bo imelo redne in častne člane, v njegovem okviru pa bo delovala tudi študentska sekcija. Društvo ima sedež na Erjavčevi 15.

Za delovno predsedstvo,
Vesna Kolar Planinšič

Raziskovalne naloge s področja urejanja prostora v letu 1991

Inštitut za komunalno gospodarstvo pri FAGG, Ljubljana

mag. Jani Zore, dipl. inž. gradb.: Tehnično-tehnološki normativi in standardi za planiranje, vzdrževanje in obratovanje komunalnih oskrbovalnih sistemov, 79 str. + 19 str. prilog.

Komunalni oskrbovalni sistemi so temeljna sestavina infrastrukture slehernega naselja in zagotavljajo osnovne materialne pogoje življenja in dela v naseljih. Da bi lahko komunalne dejavnosti opravljale svojo osnovno funkcijo, morajo komunalna infrastruktura in komunalni oskrbovalni sistemi izpolnjevati določene pogoje v tehnično-tehnološkem, prostorskem in posledično tudi v gospodarskem smislu.

Ob tem ne moremo mimo dejstva, da imajo komunalne dejavnosti svojstvene značilnosti. Te deloma izhajajo iz dejstva, da so vezane na naselja, kar je potrebno pri opredeljevanju pomena in vloge standardizacije na tem področju upoštevati.

Na standarde komunalne oskrbe vpliva več dejavnikov, ki so vezani na značilnosti naselij, v katerih se izvajajo komunalne dejavnosti, obenem pa je standard komunalne oskrbe neločljivo povezan z ostalimi dejavnostmi v naseljih, širše gledano tudi z razvojem družbe v celoti.

Če ob povedanem upoštevamo še dejstvo, da komunalni fiksni fondii ob fondih na področju stanovanjskega gospodarstva predstavljajo največji delež ustvarjenega nacionalnega bogastva, je izpostavljenost pomena in vloge standardizacije na področju komunalnega gospodarstva in komunalnih dejavnosti po strokovni plati več kot utemeljeno.

Temeljni namen in cilj naloge je bil določiti take vrednosti za normative in standarde, ki bodo na področju komunalnih dejavnosti in komunalnega gospodarstva zagotavljale:

- zahtevano zanesljivost obratovanja komunalnih objektov in naprav ter sistema v celoti,
- zahtevano raven oskrbe prebivalstva in ostalih dejavnosti, in to v količinskem in kakovostnem smislu, ter
- racionalno izrabo urbanega prostora.

V nalogi je prikazan seznam standardov in normativov komunalne oskrbe in opis možnih metod za določanje le-teh. Seznam standardov in normativov je narejen za: vodo- vod, kanalizacijo in ravnanje s komunalnimi odpadki.

Raziskovalna naloga podaja predloge za vrednosti standardov in normativov komunalne oskrbe, ki se nanašajo na omenjene osnovne tri dejavnosti individualne komunalne rabe. Vrednosti standardov in normativov so določene za posamezne značilne skupine naselij, ki so opredeljene v tej nalogi.

Naloga ima poleg raziskovalne tudi aplikativno vrednost, saj je možno njene rezultate uporabiti:

- za izdajo predpisa o minimalnih pogojih za gradnjo, vzdrževanje in obratovanje komunalnih oskrbovalnih sistemov,

- za opredeljevanje kriterijev za komunalno sanacijo naselij,
- za opredeljevanje kriterijev in dodeljevanje subvencij in drugih finančnih sredstev iz naslova nacionalnega programa komunalnih dejavnosti ter ne nazadnje za
- za določanje elementov cen komunalnih storitev, oziroma za njihovo preverjanje.

prof. dr. Albin Rakar, mag. Jani Zore, dipl. inž. gradb.:

Strokovne osnove za oblikovanje cen komunalnih storitev, 68 str. + 5 str. prilog.

Pričujoča naloga ne predstavlja nove teze in novega pristopa glede oblikovanja cen komunalnih storitev, ampak nadaljevanje dela, ki smo ga na Inštitutu za komunalno gospodarstvo pričeli že leta 1983. V tem času smo rezultate raziskovalnega dela na tem področju že objavili v treh publikacijah:

- Metodologija za oblikovanje cen komunalnih storitev (1983)
- Vloga amortizacije v komunalnem gospodarstvu (1984) in
- Normativi in standardi za izvajanje enostavne reprodukcije komunalnih dejavnosti (1987)

Naloga Strokovne osnove za oblikovanje cen komunalnih storitev je torej že četrta v nizu nalog s tega področja in predstavlja praktično poglobitev in nadgradnjo naloge, ki smo jo dokončali leta 1987. Družbeni kontekst se je v tem času sicer spremenil, ne pa tudi pomen in vloga normativov in standardov pri oblikovanju cen. V gospodarskem smislu predstavljajo normativi in standardi instrument upravljanja in vodenja komunalnih dejavnosti, natančneje, instrument za realno vrednotenje in družbeno priznanje stroškov uporabe posameznega produkcijskega dejavnika (oz. skupine dejavnikov) pri proizvodnji komunalnih dobrin in opravljanju komunalnih storitev. Normativi in standardi so torej instrument za družbeno priznanje posameznih vrst stroškov, ki so zvezani z izvajanjem komunalnih dejavnosti. V tem se kaže njihova objektivna podstat. Družbene razmere lahko spremenijo le ekskluzivno pravico in način uporabe tega